Ч. 24 | Середа 1 (13) лютого 1895. | Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(19-те вечірне засїданє з дня 7. лютого 1895 р.)

З важнїйших дискусий на сїм засїданю була та, яка вивязала ся при рубрицї 15. „На цїли рільництва і гірництва". — Пос. Абрагамович звернув увагу на сю часть буджету і доказував, що із загального видатку в сїй рубрицї в сумі 503.753 зр. припадає властиво ледви 291.000 зр. на цїли строго рільничі, а решта становить видаток на цїли гірничі і школи рільничі. Бесїдник сказав, що треба підпирати шкільництво, але після слів пок. пос. Кшечуновича, так, щоби ті, що ходять до школи, мали чоботи. Наконець промавляв бесїдник за щедрим підпиранєм меліорацій, головно же дренованя. — Пос. Рутовский сказав, що то все правда, що говорив пос. Абрагамович, але хто тому винен? — кілько разів Сойм хотів підвисшити дотацию на цїли рільничі, то пос. Абрагамович, хоч сам есть рільником, противив ся тому. Бесїдник має надію, що пос. Абрагамович буде на будуче инакше поступати. — Пос. Козловский зажадав, щоби ті, котрі домагають ся висших видатків на цїли рільництва або які инші, сказали, звідки взяти фондів на ті цїли. Більшість соймова займала ся від многих лїт живо справами рільництва, а справу реґуляциї рік піднесено ще в 1866 р., коли п. Рутовский був ще дуже молодий — Пос. Ст. Баденї сказав, що всї бесїдники виходили із фальшивої премісы, що на рільництво видає ся всего 200.000 зр. Так не есть, бо видатки ті виносять цїлий мілїон; прецї видатки на меліорациї служать також рільництву. В послїдних 6 лїтах збільшили ся видатки на цїли рільництва о пів мілїона. Не дурім себе і край — сказав бесїдник — але на дальші видатки наші фінанси не дозваляють. — В сїй справі промавляли ще посли: Пінїньский, Щепановский і Скалковский. Сей послїдний домагав ся ухваленя резолюциї поручаючої Видїлови краєвому, щоби розслїдив фінансову дїяльність „Кулок рільничих" і старав ся о як найбільше їх розширенє зі взгляду на великі услуги, які они віддають рільництву. Резолюцию сю підперли посли Пашковский і Меруновия і єї ухвалено. — Позицию 7200 зр. на перебудованє бюра дирекциї складів збіжевих і спіритусу у Львові відкинено.

Видатки для піднесеня рукодїльництва і промислу ухвалено в сумі 140.676 зр. — Пос. др. Савчак домагав ся, щоби дохід з оплат консумцийних краєвих знижено на 835.000 зр. — Пос. Ст. Баденї спротивив ся тому, щоби дохід в буджетї був прелїмінований нетто. — По промові пос. Заґуреского поправку дра Савчака відкинено.

(20-те засїданє з дня 8. лютого 1895).

На сїм засїданю надано громадї міста Богородчан право до побору оплат громадских від напитків спіритусових, меду і пива. — Уділено концесию на побір мита через пять лїт видїлови повітовому в Самборі на удержанє мостів на ріках Черхавцї і Блажівцї при громадскій дорозї в Чернихові.

З порядку дневного наступила пропозиция Видїлу краєвого в справі вибору 12 членів і 12 заступників комисиї краєвої в цїли переведеня ревізиї катастру податку ґрунтового. Вибрано:

1) З району львівского на членів: Торосевича Клима, ґр. Стан. Стадницкого, Стан. Гнївоша і Романа Тишовницкого; на заступників членів: ґр. Ів. Шептицкого, Ів. Тшепеского, Феликса з Ролева Фирлея і Войтіха Василевского. — 2) З району тернопільского на членів: князя Юліяна Пузину з Чорнолозець, Йос. Гурика, Клима Дідушицкого з Мартинова і Лешка Цїньского з Вікна; на заступників членів: Мечислава Онишкевича з Жолчева, Тадея Федоровича, Густава Справиньского з Гусятина і ґр. Мечислава Пінїньского. — 3) З району краківского на членів: ґр Ів. Стадницкого, Йос. Менциньского, Фр. Крамарчика і Мариана Дидиньского; на заступників членів: Стан. Жабу, Ів. Гупку, Стан. Домбского і Стан. Поточка.

В справі заплаченя скарбом краєви останка позички затягненої богородчаньским видїлом повітовим в 1889 р. ухвалено: Видїл краєвий має заплатити скарбови державному за повіт богородчаньский 4.166 зр. яко останок з позички 5000 зр., затягненої за порукою краю в 1889 р., але аж тогди, коли богородчаньска Рада повітова зложить декларацию, що повіт зверне ту суму скарбови краєвому в десяти річних ратах по 416 зр. 66½ кр.

На сплату давнїйших довгів краєвих вставлено до буджету видатків 2,418.597 зр. — Власні доходи фонду краєвого на 1895 р. установлено 4,505.987 зр. а видатки на 11,097.407 зр. На покритє недобору буде побирати ся додаток до безпосередних податків державних у висотї 61 кр. від кождого риньского.

Комисия адмінїстрацийна полагоджуючи справу фонду позичкового на будову касарень

---

4)

РУСАЛКА.

Етноґрафічне оповіданє ГАННИ БАРВІНОК.

(Дальше).

Пішли вони в поле, забрали серпи, торби, тай рушили. Заманулось їсти старенькій. Пішла вона сліпуючи діставати юшку, тай вивернула собі якось на очи. Що-ж? Сотворив Господь за єї правду над нею чудо своє. Від тої гадючої юшки зробилась видющою, вивернувши нехотя на свої очи. Побачила варених у юшцї гадюк своїми очима. Сама менї се розказувала. Подивилась тай впала навколїшки перед образом.

Иде з поля невістка з сином, аж мати порає ся коло печи; вечерю їм варить! То було тільки корову подоїть, на ступі товче, лен бе, мак ріже, а до печи не доторкаєть ся, а тепер вечерю дїтям варить і Бога хвалить. Свиням уже зїлля понаривала, кабанови кропиви насїкла, сказано — видюща повернулась.

Так і зомлїли обоє: бо й чоловіка відьма-жінка зробила злюкою, і він сподївав ся побачити матїр мертвою в хатї. Простяглись перед нею обоє: прости, мамо! Як Бог, так і ти!

Ну, мати їх простила, нї словом їх не докорила та вже взялась за розум; продала, яку мала, одежину, платтє льняне, скотинку, тай покинула їм свою материзну, город і хату. За ту-ж бо материзну єї й тїснили, щоб скорійше із сьвіту зійшла, тодї б сироту, мовляв, прикопали тай панували.

Стала вона з малою дочкою у людях жити. Стали єї люде зодягати, платити і шанувати, бо того стояла. За нею й скотина плодить ся, за нею й дробина водить ся. У кого ялівка, а в неї й двома бичками раз корова отелилась; у кого свинка троє поросят найшла, а у неї й десятеро і більш одвалить, що й двір тобі увесь закрасить.

От я під той час до них і приблудилась; вона, та бабуся, і приняла мене в сусїде вже в чужій хатї, наче семянина; бо в сусїдях сама жила і помагала скотину доглядати. А син з невісткою так з того часу збіднїли, що й хата рака стала.

Ну, трудно стало старенькій по людях жити. Бо на свому господарстві може-б і заснула, а тут по пять раз у ночи схоплюєть ся, чи не отелилась на морозї коровка. Сама себе вбивала, що-б догодити чужій хатї. За два чи за три роки приробила собі грошенят і поставила собі хатку на нивцї за селом. Материзна в неї зосталась нивка. Хатка стояла під селом коло розлогої старої верби, мов картинка. Видно з хатини так далеко в поле і на гай, наче весь сьвіт до вдовиної хати тягне.

Менї добре в бабусї жити, наче в рідної сестри дїдусевої. Слава Тобі, Господи, вже менї двайцятий пішов і люде хороші до мене лицяють ся та бабуся не велить рано замуж вихоплюватись. — „Не хапайсь, доню, з козами на торг. Ще того дива надивиш ся, як і я надивилась, вискочивши молоденькою. Знаю, почім ківш лиха!" Добре нам, панїчко моя, з удовою живеть ся. Набігла таки я тропи, тепер єї держати-мусь і старенької слухати-мусь, як рідної матери.

Нас трійко тихомирних у хатї. Всї вкупі робимо. Вони мене жалують. Стеся, дочка єї, мене полюбила і я єї, і так якось моє серце прихилилось до нещасливої матери! І сусїди менї всї здались якось лучше. Тут уже й Русалкою мене не звуть: старої боять ся обиджати. Над нею Господь зробив чудо своє.

Так і я стала людиною, спасибі Господеви та дїдусеви, що за мене на небі молить ся. Зовуть мене Оленкою Дїдусівною. І порозумнїйша-ж таки, не перед вами, панїчко, хвалючись: хоч не була за мужем, а зазнала й я незгірш старенької моєї, по чім на сьвітї ківш лиха...."

Така історія бідної дївчини Русалки. Живе вона в селї недалеко від мого. На своє вдоволенє стала я славна, як „приступна і балакуча панія", так що Русалцї моїй захотїлось мене бачити. Вона без запросин (що лучає ся дуже рідко) прийшла до мене на роботу, і з того часу ми з нею приятелї. Коли вона розповідала про свого дїдуся і про свою бабусю, як називала бідну вдовицю, черти єї виразного, гарного лиця паленїли огнем глубоко

для войска, поставила внесене, щоби Видїл краєвий на случай браку засcбів в краєвім фондї позичковім видавав громадам і приватним підприємцям промеси на позички. Принято се внесене.

Комісия зелїзнича поставила внесене що до пляну будови льокальних зелїзниць на шляхах: (проєктованих приватними консорциями) Тшебіня-Скавці, Хабівка-Закопане, Борки великі-Грималів, Делятин-Коломия-Городенка-Стефанівка, Яворжно-Хшанів-Пила, Лупків-Тїсна; — Розвадів-Переворск, Підвисоке-Ходорів.

Пос. Телїшевский зробив замітку, що при акциї будови зелїзниць повинен бути уложений плян, котрий би обнимав цїлий край а не лиш поодинокі сторони, повіти. Рівнож треба увзглядняти відносини економічні і рільничі, хоч не поминати й взглядів стратеґічних. В розпочатій акциї не увзглядняє ся глухих підгірских сторін, котрі й дальше лишають ся відтяті від сьвіта. От н. пр. цїла Самбірщина аж по Сколе не має нїякої комунікациї. В Лімнї засновано перед кількома роками фабрику целюльози і она давала річно 90.000 зр. зарібку населеню. Але фабрика упала задля браку комунікациї. Повіт турчаньский під тим взглядом дуже покривджений і Видїл краєвий повинен дати почин до будови зелїзниці в тім повітї.

Пос. Гурик признав, що зелїзниці суть великим добродїйством, але домагав ся, щоби при викупнї ґрунтів поступовано правильно і щоби селяни одержували справедливу винагороду. — Референт пос. Щепановский відповів на замітки пос. Телїшевского, що годї Видїлови краєвому давати ініциятиву в акциї зелїзничій, але як тепер розпочата акция викаже успіхи, то тим самим заохотить і повіти до дальшої акциї. На замітки пос. Гурика можна се сказати, що селяни повинні пильнувати своїх інтересів тогдї, коли комісия реамбуляцийна обходить шлях, а всякі оправдані жаданя будуть увзгляднені. — Пос. Онишкевич підпирав будову зелїзниці з Потутор до Підгаєць і ставив внесене, поручаюче Видїлови краєвому, щоби перевів переговори з правительством і сторонами інтересованими та обняв дальшою своєю акциєю будову тої лїнії. — Пос. др. Савчак підпирав резолюцию пос. Онишкевича. — Пос. Шелиский підпирав будову зелїзниці з Бережан до Підгаєць. — Остаточно ухвалено всї внесеня комісиї разом з резолюциями пос. Ромера і Онишкевича.

Комісия податкова, здаючи устно справу з внесеня пос. Менциньского в справі зниженя контингенту податку ґрунтового — вповнї одобрила ті внесеня і предложила до ухвали резолюцию, взиваючу правительство, аби знизило контингент податку ґрунтового.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цїсар виїхав дня 10 с. м. рано на пригірок сьв. Мартина, де перебуде евентуально три недїлї.

Рівночасно з галицким соймом закрито также і сойм каринтский. Рада державна збере ся, як вже звістно, дня 19 с. м. але наради єї не розпічнуть ся зараз дискусиєю над реформою податків, лиш насамперед буде вести ся дальша дискусия над новим кодексом карним а тимчасом буде комісия податкова радити над проєктом реформи податкової.

Угорский мінїстер просьвіти Власич мусїв ще раз піддати ся виборови до парляменту угорского і знайшов ся супротив нової партиї католицкої в труднім положеню, бо вийшов з вибору ледви 1280 голосами, підчас коли кандидат згаданої партиї одержав 1220 голосів.

В Боснї і Герцеґовинї має ся відбувати від 22 цьвітня до 22 мая загальна конскрипция людности і спис важнїйших звірят домашних.

В петербурґских кругах двірских говорять, що цар хоче конче заіменувати кн. Лабанова мінїстром справ заграничних і в сїй справі переписує ся з цїсарем Вільгельмом, щоби він увзгляднив сю єго волю і пристав на заіменоване кого иншого амбасадором в Берлинї.

Вість о запрошеню царем кн. Николая чорногорского до Петербурга, єсть зовсїм безосновною.

Розійшлась чутка, що хіньский цїсар постановив абдикувати. З Петербурга однакож доносять, що в тамошних кругах дипльоматичних знають о тім, що цїсар хиньский дїйство носив ся з такою гадкою перед кількома недїлями, але тепер мабуть вже відступив в від неї.

Новинки.

Львів дня 12 лютого 1895.

— Іменованя і перенесеня. П. Намістник іменував секретарями повітовими Станислава Гловачевского і Войтїха Збараньского. Переніс комісаря пов. Омеляна М. Чепілевского з Косова до Бібрки, а концепіста Александра Ів. Свейковского з Бібрки до Косова і дальше секретарів пов. Ґустава Поспішіля з Теребовлї до Стрия, Стан. Колясиньского з Мостиск до Мельця і канцелїста Вол. Жеребецкого з Живця до Бялої.

— Дирекция краєвої вистави повідомляє виставців, котрим признано нагороди, що почетні дипльоми, золоті, срібні і бронзові медалї та похвальні листи комітету вистави, як також золоті і срібні медалї торговельних палат, призначені для львівских виставців, видають ся що день за вказанем відповідної леґітімациї в бюрі вистави (Яґайлоньска ч. 15), від години 9—12 перед полуднем. Медалї і дипльоми державні будуть видавані з кінцем лютого.

— Краєве товариство парцеляцийне завязує ся у Львові яко товариство з ограниченою порукою. Товариство має на метї підпирати заробок і господарство своїх членів купованем земских маєтків, парцеляциєю їх на менші господарства між членів, посередництвом в користь своїх членів в парцеляциї їх маєтків, як також адмінїстрованем і арендою ґрунтів та будинків, що становлять власність товариства або єго членів. Найнизший удїл кождого члена установлює ся на 100 зр. Перші загальні збори товариства відбули ся в недїлю дня 10 лютого в бюрі задаткового банку у Львові.

— Що каже „Душпастырь“ про „Зорю“. Церковна часопись „Душпастырь“, орган товариства сьв. апостола Павла, представляє ся тепер завдяки кільком сьвітлим сотрудникам незвичайно цікаво і поучаючо. Що іменно подобає ся — то се, що порушає самі справи живі, котрі обходять всїх. Не лише прояви житя церковного находять в тїй часописи своє осьвітлене, що походить з розважних і уважних умів, але й справи научні, лїтературні і и. пояснені там з всякою пильностию і умілостию. Звернемо нинї увагу на рубрику „Рецензиї“. Пише в нїй Пл. Ф. між иншим і про лїтературну часопись „Зорю“, котра не має того щастя, щоб находилась в домі кождого руского сьвященика. Був час — каже рецензент—

відчуваючої душі. Вона здавала ся менї чарівною: я бачила в нїй несьвідомого поета.

VII.

Інтересувала мене істория сїльскої бідности, почасти добровільної. Тихі добродїйства, без блеску і шуму, чарували мене. Я полюбила Русалку і всяко старала ся піддержати приязнь, що між нами стала. Послї щирої сповіди, здавалось менї, і сама Русалка повинна була шукати сходин зі мною. Та на мою журбу й диво, вона більше не появляла ся на заробітках, котрих видко було їй десить.

Минає місяць, нема моєї любки Русалки Стала я думати, гадати, щоби то значило? Менї приходила на думку єї задумчивість, єї підозріне о своїм нехрещеню, о тім, що є Русалкою. З єї оповіданя видко було повірку, що вона коли має які недостачі, то певно тому, що єї справдї не хрестили, чи не сталась з нею яка дивна, незвичайна пригода?

Минули ще два-три місяцї — моя Русалка не показувала ся. А дала менї слово прийти робити картофельний крохмаль і класти вариво. Минув і празник Покрови, такий важний для дорослих дївчат. Без неї мовили наші дорослі красавицї свою поетично зложену молитву до Пресьвятої, Пречистої і Преблагословенної: „Сьвятая Покровонько, покрий менї головоньку; землю вялим листочком, голову червоним платочком; землю вялою квіткою, голову білою намїткою“.

Прийшли вкінци і Різдвяні сьвята: колядки, щедрівки. Поміж многими моїми гостями не було тої, що подала менї так богато незнаних відомостий в житя сїльских бідаків.

Питала я селян про неї; але менї відповідали байдуже, як про яку зовсїм незначну особу:

— Хто єї знає? Вона па другім кутку живе, так нїчого й не знаємо.

Та от і весна. От я чую голос козацкої старини з уст сїльских красавиць:

Ой весна красна, ой весна красна,
Тай із стріх вода капле:
Ой ужеж тобі, та козаченьку,
Та й мандрівочка пахне.

Може й Русалка, думаю собі, під впливом весни, рушить ся з місця, щоб насолодитись видом лїсків, левад і лугів, де пробувають русалки. А мій хутір був віддїлений від єї села іменно русальними сценами природи. Вона любила їх, ті русальні сцени, любила прикрашувати свою голову лїсними конвалїями. Вінок з конвалїї незвичайно відбивав від єї тонких уст, троха блїдого, задумчивого лиця і очей, повних затаєної страсти. Може прийде вона до мене знов на роботу, на приятельску розмову. Але приходили до мене всї давні і нові знакомі, одної тілько Русалки не було. Питаю ся, чи не знають чого про неї? У відповідь кажуть менї якось дивно: „Хто єї знає, чому вона не ходить? Вона, панїчко, так собі; все думає, чи з великого розуму, чи що... Хоч у хрещика гуляє, хоч у лебедина бігає, все не довго. Так у неї очи якось і затуманять ся. Чудна, одно слово, чудна.

На ті загадочні слова жадала я поясненя, та замісць сего почула затемнене. Дївчата заявили менї таємно і коротко: „Ми єї боїмось“.

Довго я допитувалась, чому вони боять ся такої гарної, такої красномовної і милої товаришки.

— Та вона то й промовна і пророчиста, і річ у неї красна, як ви, бувайте здорові, кажете — сказала менї старша зарібниця — та в неї щось нелюдське в очах сьвітить ся?

— Як нелюдське? — питаю ся, дивуючись.

— У людей такого погляду не буває — відповіла менї сьміла зарібниця. — Або їй на роду щось написано, або — не дай Мати Божа — може вона й досї русалкує, та так десь і дїнеть ся.

— Е! вони такі сї русалки! — відізвалась молодша. — Мою матїр з другого села взято, з Ракоїдівки, так мати розказувала раз — та не менї, а тайком від мене, бабі, а баба менї розказала, а мати не хотїла мене лякати. Що вмерла в Ракоїдівцї дївчина як раз у русальний вечер, а в русальний вечер хто вмре без причастия, так і стане русалкою. От умерла, поховали єї в садочку; а єї мати пожалувала на смерть червоної плахти-червчатки, що самого шовку-червцю пішло трosточок з пять, та й поховала в морозовій спідници. Поховала; аж раз рано-вранцї, саме в русальний четвер, побігла менча дочка по воду, аж вона біля криницї стоїть під вербою. „Катрусю, се ти? І не злякалась якось русалки, злякалась, та не вельми, бо сестра. — Я — каже. „Чогож се ти прийшла?“ Сама не знає, що говорить. „Дай, каже, менї моєї червчаточки хоч рік поносити. Я й принесу через рік“. Побігла дївчина, дістала в скрини плахту, віддала. Та не знати де й дїлась; наче росою взялась попід вербою. А сонечко вже сходило, роса блищала. Як те-ж мати полїзла чогось у скриню, аж черв-

коли нїхто з сьвящеників не міг взяти до рук першого лїпшого лїтературного видавництва нашого, хиба — як то кажуть — через щипцї, бо научив був досьвід, що як не ту то там прийде ся стрітити з чимсь, що не було схоже з правдою Божою. Нинї той стан вмінив ся.... Вже торічна „Зоря“ відзначувала ся совістностию в поміщуваних творах так, що з малими вимками цїлий річник можна безпечно дати в руки навіть молодим ніжним душам.... В загальнім своїм видї і змістї „Зоря“ представляє ся о много лїпше, як давнїйшими лїтами. А вже правдивим вдоволенем наповняє читача перше число „Зорі“ з сего року.... Тут рецензент подає дуже прихильну оцїнку сего числа і кінчаючи свою річ, заохочує до пренумерати „Зорі“ словами: „Кожда родина сьвященича повинна своєю пренумератою докинути лепту до „такого патріотичного дїла“. Ми від себе скажемо, що як би „Зоря“ мала свої фонди і платила помічникам за їх працї, то і зміст вигляд еї був би ще красший. Ті, що численно спомагали би еї, мали би право жадати чимраз лучшого видавництва. А так нїхто не знає, як то трудно без заплати роздобути добрі і відповіднї працї, як через те редакция залежна від ласки і вдачі авторів, які неприємности з того походять і т. п. Хто не рад би всїм догодити, та ба! „не втне Каін Абля, бо тупа шабля“....

— **На Буковинї** в селї Лужанах повстала нова читальня „Рускої Бесїди“ (так як у нас читальнї „Просьвіти“). На зборах були з Чернівців пп. др. С. Стоцкий, Пігуляк, Желехівский иншї. До читальнї записало ся 70 членів. Рівночасно, коли в хатї одного господаря радили читальники над своєю долею, в коршмі в Лужанах иншї селяни пили горівку. Яка їм журба? „А я тебе, журо, тай не бою ся; піду до коршмоньки, горівки напю ся“ — так собі певно думали гостї коршмаря. А коршмар також не журив ся...

— **Віче орґанїстів** відбуло ся дня 7 с. м. в Решові. Зібрало ся з 300 участників. По довгій і докладній нарадї рішили старати ся, щоби кандидати на орґанїстів вчили ся у фахових школах, просити епископів о полученє платнї, дбати, щоби всї орґанїсти належали до товариств взаїмної помочи орґанїстів; в громадах, де є 3000 душ, щоби мали третий гріш; дальше щоби сьвященики не жадали від них иншої послуги, лише церковної; щоби посади надавала консистория; щоби могли вчити сьпіву по школах і т. п.

— **Львівскі новини.** При улици Вірменьскій ч. 17. смертельно покалїчив хтось Івана Горчиньского, помічника мулярского з Нового Яричева, котрий в зимі торгував яблоками. Найшли его в пивници на яблоках, майже конаючого. Кажуть, що якийсь заволока Михайло (прізвище незнане) хотїв конче пристати до спілки з Горчиньским, хоч гроший не мав. Горчиньский мав троха зложеного гроша, отже то мабуть той спільник напав его в пивници. Нещасний має тілько 31 лїт.— На улици Жерельній вечером настала бійка помїж канонїрами і цивілями. Хтось кинув цеглу, котра жінцї дорожкаря Магдї Левіцкій зломила ніс, розтяла лице і вибила всї переднї зуби. Відтак кинули ся на неї два мулярі тай били костурами. Прибігли муж і сестра Левіцкої, мулярі і до них взяли ся... Вкінци полїция порозганяла та увязнила ту дич, а Левіцку непритомну відвезла до шпиталю. — Полїция увязнила Івана Купинця, коли продавав 500 ґрамів украденої табаки. — На улици Личаківскій переїхав віз пекаря Тому Вишневского, покалїчивши его тяжко. — На улици Супиньского засипала земля на смерть Івана Кучайкевича, а якогось другого потовкла тяжко. — Злодії щодня, а радше що ночи так крадуть у Львові, що як би хотїв то описувати, то цїлу ґазету записав би. Нехай уже ними опікує ся полїция та слїдить їх вчинки, котрі нікого не навчать нїчого, хиба крови напсують. — На площу Смольки закликали стацию ратункову, бо дали знати, що чоловік ногу зломив. Приїхав доктор, дивить ся, а „нещасний“ справдї зломив собі ногу, але деревляну, бо на щудлї ходив. Зажартував собі хтось зі стациї ратункової.

— **Від'їзджаючи до Америки**, пращаю ся сею дорогою з всїми тими, з котрими не мав нагоди попращати ся лично. Моя теперішна адреса така: Нестор Дмитрів, greeck catholic Priest, 236 N. Maple Street, Mt. Carmel Pa, North-America. Отець Дмитрів дістав презенту на Монт Кармель в Пенсильванії.

— **В Сицилії** завалила ся підчас служби божої катедра, поставлена тому 600 лїт. Богато осіб погинуло; доси видобули 45 трупів і 35 ранених. Один молодий чоловік, котрому нїчого не стало ся, помер з самого страху.

— **Небувале подружє.** На італїйскій Рівієрі заручило ся двоє осіб, котрим певно николи й не снило ся, що будуть собі чоловік і жінка. Она є вдова, зве ся Гій Говард, з роду Мавр у Відни; має 25 лїт. А він є князь гавайский, вихований в Америцї, зве ся Вілїям Піт Калелеокава Каілюя, есть сестрінцем вдови по гавайскім короли Калакуа і королевій Капіоланї.. Має лише 21 лїт. Дібрали ся!

— **З житя товариского.** Вінчанє Семена Кочиркевича з панною Зофією Іваницкою відбуде ся дня 14 с. м. в Перемишли в костелї оо. Францісканів.

— **Помер:** Іван Лошнїв доктор прав, адвокат краєвий і асесор міста Тернополя, член ріжних руских товариств, дня 9 лютого с. р. в 38 роцї житя. Ів. Лошнів, син дяко-учителя з Дубковець пов. скалатского, належав до дуже діяльних Русинів. Ще в роках 1873—76 в ґімназиї а відтак у Відни на унїверситетї визначав ся орґанїзаторскою вдачею і заходив ся дуже коло осьвіти своїх товаришів, почім став першим громадянином тернопільским. Разом з п. Ол. Барвіньским закладав товариство Руска Бесїда в Тернополи і яко секретар Бесїди мав богато відчитів по читальнях подільских. Був головою філїї „Просьвіти“ і незвичайно діяльним членом товариств. Смерть его зробила велике вражінє в Тернополи і околици. Міщаньске брацтво, що мало мати вечерок дня 10 с. м., відложило его на знак жалоби. Похорон відбув ся вчера при великім здвизї народу, при сьпіві хору. Міщани, повбирані в крепи ішли по при караван. Від „Просьвіти“ зі Львова приїхав посол Ол. Барвіньский на похорон. — Октав Досхот, властитель дібр Палагичі в повітї товмацкім, вельми поважаний чоловік.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 12 лютого. Wien. Ztg. оголосила Найв. рескрипт цїсарский скликуючий Раду державну на день 19 с. м.

Арко 12 лютого. Стан здоровля Найдост. Архікн. Альбрехта есть вдоволяючий.

Прага 12 лютого. Сойм ухвалив одноголосно справозданє о внесеню пос. Руса в справі доповненя лїнії зелїзницї державної, що веде з Чех до Триесту.

Петербург 12 лютого. „Новости“ кажуть: Дотепер приписувано нїмецкому цїсареви военні наміреня, тимчасом кождий рік его пановання доказує, що він щиро бажає мира. Цїла его полїтика загранична есть миролюбива. Згадана ґазета доказує, що теперішний мир есть за дорогий і треба зменшити жертви военні. Лиш тогди буде можна говорити о спільній роботї народів в Европі. — В справі іменованя наслїдника Ґірса не порішено ще нїчого; кандидатами на ту посаду уважають ся все ще Штраль, Нелидов і Лабанов.

— **„Правда“**, вістник полїтики, науки і письменьства, виходить тепер два рази на місяць, 15-ого і 30-ого, складає ся з півпята аркуша друку на місяць, а мимо того коштує на рік тілько 4 зр. Адмінїстрация „Правди“ находить ся у Львові, при улици Академичній ч. 8.

Нові книжки! Кобзар Т. Шевченка, критичне видане в гарній оправі з пересилкою 5 зр. **Записки** тов. ім. Шевченка, 4 томи по 1 зр. — **В. Чайченка:** Твори прозаічнї ч. І. 80 кр. ч. II 60 кр. ч. III. 80 кр.; Під хмарним небом, поезиї ч. І. 1 зр., З народного поля, поезиї ч. II. 60 кр. — **Сибір** О. Кенана ч. І. II. 1·20 зр. — **Пролїсок**, збірник поезий Павла Граба ч. І. 20 кр.— **Словар** рос.-укр. ч. І. Уманця і Спілки, 2·50 зр.— Твори ч. І. Трохима **Зіньківского** 1 зр. — Лесї Українки і М. Стависького: Книга пісень **Гайного** 80 кр.; Л. Українка: **На крилах пісень**, поезиї 60 кр. — Ол. Колеси „про Юрия **Федьковича**“ 20 кр. — **Пани і люди**, повість Левенка 80 кр. Его-ж **„Солдатский розрух“** 10 кр. Історичну бібліотеку і всї вичислені книжки можея купити в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові, при ул. Академічній ч. 8.

Надіслане.

чаточки нема. Тодї дочка й каже, що оттак і так. „Чомуж ти мене не кликнула? Моя Катрусю, моя ти дитиноньке! хоч би раз на тебе глянула!“ — „Не тужіть, мамо — каже дівчина — вона через рік прийде“. Дожидають уже того четверга, так дожидають; та нікому не кажуть, щоб не спольхнути русалки. Настав русальний четвер. Мати ще вдосьвіта побігла до криницї. Нема нікого. Сїла вона під вербою, плаче. Коли-ж сонечко почало сходити і роса так якось червоними искрами сяє! Дивить ся — перед нею Катруся і червона плахтина на нїй та так знївечена. Що вже там було, Господь їх знає; тільки русалка — ні словечка. Мати еї обнимає, голосить над нею, розпитує про той сьвіт — вона мовчить. Привела в хату, посадила під богами (образами) на покутї — вона мовчить. Не їсть, не пє і нї до кого нїчого. Призивали й попа, і піп нїчого не порадив. Біла, як стїна, сидить під богами і нї слова. Тільки як виймуть хлїб з печи та примочать і пійде пара, вона ту пару вдихає, і так наче трошки почервонїють губи й щоки, а очи заблищать, як та роса на сонечку“.

— Еге, — перебила одна з моїх знакомих — русалки парою з хлїба живуть. Тим у русальний четвер нїхто й не пече хлїба. У нас одна забулась тай напекла хлїба, а сама примочивши хлїб, пійшла з хати. Вертаєть ся, а дитини в колисцї нема. Сюди-туди, де дитина? Зирне під піч, аж воно там залоскотане.

— Ну, ся була смирна, — оповідала дальше дівчина. — Просидїла так цїлий рік, а на русальний четвер еї не стало; тільки червона плахта зісталась під богами на покутї.

При таких повірях, що зістались ще з часів вхристияньских, не диво, що товаришки моеї Русалки поясняли собі чимсь нелюдським і саму красномовність, котрою вона була надїлена від природи разом з якоюсь дивною, невиданою в наших селах красою, разом з еї нервовим роздразненєм і замітним для всїх житєм відлюдним.

Довго я допитувалась про неї, та дарма. Вкінци не скоро, майже через рік, бачу в церкві вдову, в котрої жила моя Русалка. Питаю ся еї. Вона трохи же зі сльозами говорить: „Пішла замуж, добродїйко! От правду кажуть: нехай ті плачуть, що замуж ідуть; сама себе силоміць звінчала. Нїхто еї не силував. Чудна вона стала якась. Все гадає, що вона нехрещена, то так їй на дорозї лихо й стоїть. Ще тілько три недїлї, як і весїлє відгуляли оплакане“.

За такий короткий час доля дївчини змінилась на гірше. „Обізвалась доля та по тім боцї моря“ — як сьпівають наші селяне, олицетворюючи таємну, іноді злорадну долю. Хоч моя Русалка й казала, що набігла тропи, та я думала, що набігти тропи їй треба ще в будуччинї, а то в подружю, з котрим зачинаєть ся просте, рідко вирочім щасливе житє сїльскої жінки.

Часом стрітиш молодицю з дївчиною і питаєш ся в розмові: „Котрий тобі рік, молодичко?“ — Дванайцятий. — „Як дванайцятий! А дочцї твоїй котрий?“ — Одинайцятий.

Так наші жінки вважають своє дївоцтво радше якимсь неясним і таємним русалїзмом, нїж справдїшним житєм, з его на жаль занадто знаними терпінями.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Кроховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.